

สรุปย่อ พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑

.....

๑. เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อปรับปรุงการจัดองค์กรและการบริหารราชการของกระทรวงกลาโหม ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์และระบบการบริหารราชการของประเทศ ที่ได้เปลี่ยนแปลงไป (หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติ)

๒. การบังคับใช้ (มาตรา ๒)

วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ประกาศเมื่อวันที่ ๑ ก.พ.๕๑)

๓. คำนิยาม (มาตรา ๔ และ มาตรา ๖ บรรคหนึ่ง)

ข้าราชการทหาร หมายความว่า ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

ข้าราชการพลเรือนกลาโหม หมายความว่า ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการในกระทรวงกลาโหมในตำแหน่งที่มีโช้อตราทหาร และไม่มีชั้นยศ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะทาง

ทหารกองประจำการ หมายความว่า ทหารกองประจำการตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (ผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนกองประจำการ และได้เข้ารับราชการในกองประจำการจนกว่าจะได้ปลด)

นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหม หมายความว่า นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร

เจ้าหน้าที่ทางทหาร หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสภากลาโหม เพื่อปฏิบัติการกิจตามพระราชบัญญัตินี้

การใช้อำลั้ทหาร หมายความว่า การใช้อำลั้ทหาร ข้าราชการ พลเรือนกลาโหม และเจ้าหน้าที่ทหาร เพื่อปฏิบัติการกิจตามพระราชบัญญัตินี้ ทหารประกอบด้วยข้าราชการกระทรวงกลาโหมที่เป็นข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ นักเรียนในสังกัดกระทรวงกลาโหมที่ขึ้นทะเบียนกองประจำการ และบุคคลที่ถูกเรียกเข้ารับราชการทหาร

๔. ผู้รักษาการ (มาตรา ๕)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๕. อำนาจและหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม (มาตรา ๘ และมาตรา ๘วรรคสอง)

๕.๑ พิทักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอกในราชอาณาจักร ปราบปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามที่มีกฎหมายกำหนด

๕.๒ พิทักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

๕.๓ ปกป้อง พิทักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง ตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การปกป้องและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน

๕.๔ ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหมและความมั่นคงของประเทศ

๕.๕ ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

๕.๖ แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลใดเพื่อกระทำการหรือพิจารณา หรือสอบสวนกรณีใด ๆ เกี่ยวกับราชการของกระทรวงกลาโหม

๖. การแบ่งส่วนราชการ (มาตรา ๑๐ - มาตรา ๒๓)

๖.๑ กระทรวงกลาโหม มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมืองเพื่อสนับสนุนภารกิจของ รมว.กท. และการประสานนโยบายระหว่างกระทรวงมีเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

(๒) สำนักงานปลัดกระทรวงมีหน้าที่เกี่ยวกับงานนโยบายและยุทธศาสตร์งานราชการทั่วไปของกระทรวง และราชการส่วนหนึ่งส่วนใดของกระทรวงซึ่งมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการอื่นใดมีปลัดกระทรวงกลาโหมเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

(๓) กรมราชองครักษ์ มีหน้าที่รักษาความปลอดภัย สำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ รวมทั้งมีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยราชองครักษ์ กฎหมายว่าด้วยนายตำรวจราชสำนัก กฎหมายว่าด้วยการรักษาความปลอดภัย สำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีสมุหราชองครักษ์เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

(๔) กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้รับผิดชอบ

๖.๒ กองทัพบก มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

(๑) กองบัญชาการกองทัพบก มีหน้าที่ควบคุม อำนาจการ สั่งการ และกำกับดูแลการดำเนินงานของส่วนราชการในกองทัพบกในการเตรียมกำลังการป้องกันราชอาณาจักร และการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหาร มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

(๒) กองทัพบก มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

(๓) กองทัพเรือ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพเรือ การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพเรือตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารเรือ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

(๔) กองทัพอากาศ มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพอากาศ การป้องกันราชอาณาจักรและดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารอากาศเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๖.๓ สำนักงานปลัดกระทรวง กรมราชองครักษ์ กองทัพบก กองบัญชาการกองทัพบก กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ มีฐานะเป็นนิติบุคคล

๗. การบังคับบัญชาและการปฏิบัติราชการของกระทรวงกลาโหม (มาตรา ๕ และ มาตรา ๒๔ - มาตรา ๒๕)

๗.๑ ราชการของกระทรวงกลาโหมให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน ประกาศ และคำสั่ง (มาตรา ๕)

๗.๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ ในการปฏิบัติราชการของกระทรวงกลาโหม

๗.๓ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม มีอำนาจสั่งหรือปฏิบัติราชการ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย

๗.๔ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือ มีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษา ราชการแทน ถ้ามีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมหลายคน ให้คณะรัฐมนตรี มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมคนใดคนหนึ่ง เป็นผู้รักษา ราชการแทน

๗.๕ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ ปลัดกระทรวงกลาโหมมีอำนาจในการสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ และการปฏิบัติ ราชการประจำแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้

๗.๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะมอบอำนาจสั่งการ การปฏิบัติ ราชการ โดยทำเป็นหนังสือให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวง กลาโหม สมุหราชองครักษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการ ทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศทำการแทนในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมได้

ผู้รับมอบอำนาจดังกล่าวอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการ แทนต่อไปได้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

๗.๗ ให้ผู้รักษาราชการ ผู้รักษาราชการการแทน หรือผู้ทำการแทน มีอำนาจ และหน้าที่ตามตำแหน่ง ที่รักษาราชการ รักษาราชการแทน หรือทำการแทนนั้น ๆ

๘. อำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม (มาตรา ๒๖ - มาตรา ๓๒)

๘.๑ จัดให้มีกำลังสำรองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของกระทรวงกลาโหม

๘.๒ การปฏิบัติด้านการข่าวกรองและการต่อต้านข่าวกรองเพื่อให้สามารถ
รับสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามต่าง ๆ ได้ตั้งแต่ยามปกติในลักษณะที่เป็นการป้องปราม
และป้องกัน ก่อนที่สถานการณ์จะรุนแรงถึงขั้นเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ

๘.๓ กำหนดโครงสร้างองค์กรการฝึกและการศึกษาของทหารและข้าราชการ
พลเรือนกลาโหม โดยกองบัญชาการกองทัพไทยรับผิดชอบการฝึกและการศึกษาใน
ระดับยุทธศาสตร์ การปฏิบัติกรร่วมของกองทัพไทยและการปฏิบัติการของ
กองบัญชาการกองทัพไทย และให้กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ รับผิดชอบ
ในระดับปฏิบัติการและระดับยุทธวิธี

๘.๔ กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งกำลัง
บำรุงร่วมและมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ตามความต้องการของกองทัพไทย โดยแต่งตั้ง
คณะกรรมการขึ้นรับผิดชอบการดำเนินการส่งกำลังบำรุงร่วมหรือมาตรฐานยุทธโศปกรณ์
แล้วแต่กรณี

๘.๕ วางแผน พัฒนา และดำเนินการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสารเพื่อการบริหารราชการทั่วไปของกระทรวงกลาโหมให้สามารถติดต่อ
เชื่อมโยง แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

๘.๖ กองบัญชาการกองทัพไทยมีหน้าที่รับผิดชอบการวางแผน พัฒนาและ
ดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมบังคับบัญชากองทัพไทย ให้สามารถติดต่อเชื่อมโยง
และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในระดับรัฐบาล ระดับกระทรวง
และหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม ตลอดจนการแบ่งมอบความรับผิดชอบในการ
ดำเนินการให้กับกองทัพและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๘. การจัดระเบียบการปฏิบัติราชการทหาร (มาตรา ๓๓ - มาตรา ๔๑)

๘.๑ จัดให้มีการวางแผนและการใช้กำลังทหารเพื่อปฏิบัติราชการทหารให้เป็น
ไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

๘.๒ การใช้กำลังทหาร หรือการวางแผนกำลังเพื่อเตรียมการยุทธ ให้เป็นไปตาม
ข้อบังคับ แผน และคำสั่งปฏิบัติการทางทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

๘.๓ ในกรณีที่มีความจำเป็น เพื่อการรบหรือการสงคราม การปราบปราม
การกบฏ หรือเมื่อได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

โดยความเห็นชอบของสภากลาโหม มีอำนาจกำหนดหน่วยงาน แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทางทหารและกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทางทหารได้ตามความเหมาะสมแก่การปฏิบัติการกิจ และกำหนดพื้นที่ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการทางทหารเป็นยุทธบริเวณ และกำหนดพื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นเขตภายใน

เมื่อการรบ หรือการสงคราม หรือการปราบปรามการกบฏสิ้นสุดลง หรือมีการยกเลิกประกาศกฎอัยการศึก ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของสภากลาโหมพิจารณาสั่งยกเลิกหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทางทหารที่ได้กำหนด หรือแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง

๔.๔ การใช้กำลังทหารเพื่อการปราบปรามการจลาจล ให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๔.๕ การใช้กำลังทหาร หรือการอื่นใดเพื่อป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการทำความผิดที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือเกี่ยวกับการก่อการร้าย ซึ่งจำเป็นต้องใช้กำลังทหารเพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงโดยเร็ว มิให้เหตุการณ์มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น หรือเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์แห่งชาติให้เป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดเว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๔.๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของสภากลาโหมมีอำนาจอนุมัติให้มีการจัดและวางกำลังเพื่อป้องกันและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในพื้นที่ที่เห็นว่าเหมาะสม เพื่อปฏิบัติการกิจได้ตั้งแต่ยามปกติ

๔.๗ การใช้กำลังทหารในการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพให้เป็นไปโดยความเห็นชอบของสภากลาโหม และเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมโดยความเห็นชอบของสภากลาโหม มีอำนาจกำหนดหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม และแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทางทหาร รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ทางทหารนั้น

๔.๘ ให้กองทัพไทยจัดตั้งศูนย์บัญชาการทางทหาร (ศบท.) ในแต่ละระดับ ตั้งแต่ยามปกติ เพื่อใช้ติดตามสถานการณ์ และเป็นศูนย์ควบคุม อำนาจการ และสั่งการการปฏิบัติ

ให้ศูนย์บัญชาการทางทหารในกองบัญชาการกองทัพไทยมีหน้าที่ควบคุมอำนาจการ และสั่งการศูนย์บัญชาการทางทหารในแต่ละระดับตามวรรคหนึ่ง หรือกองกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นตามแผนป้องกันประเทศ

๕.๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ทางทหารเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๕.๑๐ ทหาร ข้าราชการพลเรือนกลาโหม และผู้ที่ร่วมปฏิบัติหน้าที่กับทหารในภารกิจเพื่อความมั่นคงของประเทศ อาจได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงกลาโหมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๑๐. คณะผู้บริหาร (มาตรา ๔๒ - มาตรา ๔๗)

๑๐.๑ สภากลาโหม ประกอบด้วยสมาชิก จำนวนไม่เกิน ๒๘ นาย มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นประธาน

๑๐.๒ การดำเนินการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในเรื่องดังต่อไปนี้ต้องเป็นไปตามมติของสภากลาโหม

๑๐.๒.๑ นโยบายการทหาร

๑๐.๒.๒ นโยบายการระดมสรรพกำลังเพื่อการทหาร

๑๐.๒.๓ นโยบายการปกครองและการบังคับบัญชาภายในกระทรวงกลาโหม

๑๐.๒.๔ การพิจารณางบประมาณการทหาร และการแบ่งสรรงบประมาณของกระทรวงกลาโหม

๑๐.๒.๕ การพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการทหาร

๑๐.๒.๖ เรื่องที่กฎหมายหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดให้เสนอสภากลาโหม

๑๐.๓ มติของสภากลาโหม ให้ส่วนราชการต่างๆ ในกระทรวงกลาโหมถือปฏิบัติ

๑๐.๔ ให้มี “คณะผู้บัญชาการทหาร” ประกอบด้วย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และเสนาธิการทหาร

โดยมี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นประธาน มีหน้าที่เสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมในเรื่องการเตรียมกำลัง การสั่งการใช้กำลัง การเคลื่อนกำลังทหารและการเตรียมพร้อม ตลอดจนรับผิดชอบในการควบคุมอำนาจการยุทธในภาพรวม รวมทั้งควบคุมบังคับบัญชาของกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นในกรณีที่มีสถานการณ์ที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศ

การควบคุมอำนาจการยุทธและการควบคุมบังคับบัญชาของกำลังเฉพาะกิจร่วมที่จัดตั้งขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับ แผน และคำสั่งการปฏิบัติการทางทหารที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

.....∞.....